

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

**Актуальні питання законодавства,
Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)
та «Психологія організаційного розвитку
та управління персоналом»**

18 березня 2026 року

Біла Церква
2026

деградацію та мінування ґрунтів. [4] У таких умовах держава змушена виконувати не лише регуляторну, а й компенсаторну функцію. Серед інструментів воєнного періоду особливого значення набули грантові механізми підтримки, запроваджені Постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року «Деякі питання надання грантів бізнесу» [5]. Мікрогранти, підтримка садівництва, ягідництва, виноградарства та тепличних господарств поєднуються з цифровізацією процедур через Портал Дія та орієнтацією на створення робочих місць. Паралельно адаптовано програму «Доступні кредити 5-7-9%» до умов воєнного стану. Суттєву роль відіграють і міжнародні партнери, зокрема ініціативи Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН щодо грантової підтримки мікро- та малих виробників. [6] Їх спрямованість на гендерну рівність, підтримку молоді, кліматично орієнтовані методи господарювання та розвиток органічного виробництва відповідає сучасним підходам нової аграрної політики ЄС.

Таким чином, адаптація міжнародного досвіду державної підтримки агробізнесу в умовах воєнного стану не може зводитися до механічного копіювання інструментів Спільної аграрної політики. Йдеться про формування гнучкої, багаторівневої моделі, яка поєднує: антикризові фінансові механізми стабілізації; інституційну модернізацію відповідно до вимог ЄС; розвиток агропереробки, біоекономіки та зеленої енергетики; впровадження стандартів якості та екологічної збалансованості; створення національної системи аграрних знань та інновацій. Саме синергія цих напрямів здатна забезпечити перехід від моделі сировинної аграризації до інноваційного, конкурентоспроможного та стійкого аграрного сектору, інтегрованого в європейський простір. В умовах війни державна підтримка перестає бути лише економічним інструментом — вона стає елементом національної безпеки, продовольчої стабільності та стратегічного відновлення держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія, План, Заходи від 15.11.2024 № 1163-р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text>
2. Процес вступу України до ЄС з точки зору сільського господарства. Пашер Петер. URL:https://agrarusbildungukraine.net/wpcontent/uploads/2025/03/Beitrittsprozess-der-Ukraine_-Februar-2025_UA.pdf
3. COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Ukraine 2025 Report. URL:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025SC0759>
4. Аграрні збитки та втрати під час війни: методологія оцінювання і поточні результати. Портал Українського клубу аграрного бізнесу від 06.03.2023. URL:<https://agroelita.info/ahrami-zbytky-ta-vtraty-pid-chas-viyny-metodolohiia-otsiniuvannia-i-potochni-rezultaty/>
5. Постанова Кабінету Міністрів України “Деякі питання надання грантів бізнесу” від 21 червня 2022 р. № 738. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>
6. Грантова підтримка для мікро- та малих виробників аграрної продукції. Урядовий портал органів виконавчої влади. URL:<https://www.kmu.gov.ua/news/hrantova-pidtrymka-dlia-mikro-ta-malykh-vyrobnyki-ahramoi-produktsii>

УДК 343.2

КИРИЧЕНКО В.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **МАЛИШКО І.В.**, старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація: досліджено особливості державного фінансового контролю у сфері оборонних закупівель України в умовах воєнного стану. Проаналізовано баланс між оперативністю забезпечення потреб оборони та

вимогами прозорості й підзвітності, а також роль національних контрольних органів, зокрема Рахункова палата України і Державна аудиторська служба України. Обґрунтовано необхідність посилення післяфактного аудиту, цифрових інструментів моніторингу та превентивних механізмів відповідальності для мінімізації фінансових ризиків і корупційних зловживань.

Ключові слова: боронні закупівлі, воєнний стан, державний фінансовий контроль, аудит, прозорість, антикорупція, ризик-менеджмент, держзакупівлі.

Життя України після широкомасштабного вторгнення суттєво змінює підходи до управління державними фінансами, зокрема у сфері оборонних закупівель. У цей період першочерговим завданням держави стає забезпечення швидкого та безперервного постачання необхідних товарів, робіт і послуг для оборони. Проте така оперативність часто супроводжується зниженням рівня формування процедур, що створює додаткові ризики нецільового використання коштів, порушень фінансової дисципліни та корупційних зловживань. Саме тому роль державного фінансового контролю у цей час набуває особливої уваги [1].

Законодавча база воєнного стану зазвичай передбачає спрощення процедур закупівель - наприклад, можливість укладання договорів без проведення відкритих торгів, застосування переговорних або прямих процедур, використання рамкових угод для оперативного забезпечення Збройних Сил. Одночасно діють винятки щодо публікації інформації у відкритих системах, адже частина даних має гриф «таємно» або «для службового користування». Таке обмеження прозорості, хоч і виправдане воєнною необхідністю, потребує компенсаторних механізмів контролю аудиту, післяфактного фінансового нагляду та підвищеної персональної відповідальності посадових осіб [2].

Особливістю фінансового контролю в оборонній сфері під час війни є необхідність знаходити баланс між конфіденційністю і підзвітністю. Попередній контроль, як правило, обмежується через терміновість закупівель. тому основне навантаження переходить на поточний моніторинг і післяфактні перевірки. Важливо забезпечити, щоб навіть у скорочених процедурах фіксувалися всі ключові рішення, підстави для вибору постачальника та умови контрактів. Це створює можливість відновити повний ланцюг відповідальності після завершення бойових дій [3].

У практичній площині ефективний контроль базується на взаємодії кількох рівнів інституцій. Внутрішні служби замовників здійснюють первинний моніторинг, Державна аудиторська служба або інші національні контрольні органи проводять камеральні й виїзні ревізії, а Рахункова палата стратегічний аудит ефективності використання бюджетних коштів. Водночас важливу роль відіграють правоохоронні органи та спеціальні антикорупційні інституції, які реагують на виявлені порушення [4].

Цифровізація процесів відкриває нові можливості для контролю навіть за умов обмеженого доступу до інформації. Електронні системи закупівель можуть містити спеціальні модулі для воєнного часу із фіксацією усіх дій, створенням журналів змін, автоматичним маркуванням ризикових контрактів [5][7]. Такі інструменти дозволяють у подальшому проводити постфактум аудит без загрози витоку даних, що мають стратегічне значення [5].

В умовах міжнародної допомоги й участі іноземних учасників контроль має здійснюватися з урахуванням вимог партнерів. Необхідно узгоджувати національні процедури звітності з міжнародними стандартами, щоб забезпечити довіру та прозорість у використанні наданих ресурсів. Спільні аудити, подвійне підтвердження звітів і захищене обмінювання даними стають звичними інструментами взаємодії [6].

Проблемним залишається питання забезпечення відповідальності за порушення у сфері оборонних закупівель. Судова практика показує, що більшість порушень виявляється вже після завершення контрактів, що ускладнює повернення коштів або покарання винних осіб. Тому важливо не лише реагувати на наслідки, а й створювати превентивні механізми:

обмеження авансування, ротацію посадових осіб, внутрішні етичні кодекси та захист викривачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про публічні закупівлі». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
2. Закон України «Про оборонні закупівлі». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text>
3. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2022 №1275 «Про особливості здійснення оборонних закупівель під час дії правового режиму воєнного стану» URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-%D0%BF#Text>
5. Звіти Рахункової палати України про результати аудитів у сфері оборонних закупівель за 2025 рік. URL:<https://rp.gov.ua/FinControl/FinReports/?id=2494>
6. Постанова Кабінету Міністрів України №160 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель державними у сфері оборони в умовах воєнного стану» від 13 лютого 2024. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-2024-%D0%BF#Text>

СЕКЦІЯ 2: AD LINGUAS ET CULTURAS PER COGNITIONEM (ДО МОВ І КУЛЬТУР ЧЕРЕЗ ПІЗНАННЯ)

УДК 004.91:061

ВОЛИНЕЦЬ А.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ЦВИД-ГРОМ О.П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ СИЛИ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ ТА РОЛЬ КВАЛІФІКОВАНОГО ЕЛЕКТРОННОГО ПІДПISУ

У тезах викладено основні положення правового статусу електронних документів та ключова роль кваліфікованого електронного підпису у забезпеченні цілісності електронних документів.

Ключові слова: електронний документ, юридична сила електронного документа, кваліфікований електронний підпис, електронний документообіг.

Актуальність цифровізації в Україні зумовлена стрімким розвитком інформаційних технологій та необхідністю адаптації держави до нових суспільно-політичних реалій. У сучасному світі цифрова трансформація є обов'язковою умовою для побудови ефективної системи управління, яка відповідає глобальним стандартам. Окреме місце в цьому процесі посідає впровадження електронного документообігу та використання електронних документів. У сучасних умовах це стає критично важливим, оскільки цифрові документи мають таку ж юридичну силу, як і паперові, але при цьому їх важче втратити та легше верифікувати. Електронний документообіг дозволяє бізнесу та державним структурам працювати дистанційно, прискорюючи обмін інформацією та скорочуючи витрати на бюрократичні процедури.

Згідно зі статтею 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа» [1].

Юридична сила електронних документів визначається Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV, в якому зазначається, що електронний документ не втрачає юридичної сили виключно через те, що представлений в